

Utbildningsplan

för

Specialpedagogprogram
Special Education Programme

90.0 Högskolepoäng
90.0 ECTS credits

Programkod: LSPQY
Gäller från: HT 2007
Fastställt: 2007-06-19
Värdinstitution: Specialpedagogiska institutionen

Beslut

- 1. Benämning:** Utbildningsplan för specialpedagogprogrammet
- 2. Benämning, eng:** Special Education Programme
- 3. Poäng:**
- 4. Högskolepoäng:** 90
- 5. Programkod:** LSPQY
- 6. Giltighet fr.o.m:** Höstterminen 2007
- 7. Datum för fastställande:** 2007-06-19
- 8. Ändringsdatum:** 2008-07-08
- 9. Värdinstitution:** Specialpedagogiska institutionen
- 10. Beslut:** Denna utbildningsplan är fastställd av Lärarutbildningsnämnden
- 11. Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till programmet**

För tillträde till programmet gäller förutom grundläggande behörighet för högskolestudier:

- lärarexamen,
- minst tre års erfarenhet på minst halvtid inom området som grundexamen avser,
- att studenten i sin lärarexamen eller efter sin lärarexamen skrivit en uppsats om 15 hp på nivå 61-90 hp, grundnivå och har 7,5 hp forskningsmetodik - vetenskapsteori samt 7,5 hp specialpedagogik eller motsvarande.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till programmet

Läro-, förskolläro- eller fritidspedagogexamen om minst 180 hp (120 p) eller kompletterande studier efter läroexamen från högskola med examensrätt.

Dessutom gäller följande:

- Minst tre års relevant yrkesverksamhet på lägst halvtid efter examen
- I examen (eller i de 180 hp) ska ingå ett självständigt arbete om 15 hp på C-nivå, 7,5 hp forskningsmetodik och vetenskapsteori samt 7,5 hp specialpedagogik eller motsvarande studier.

Programmets uppläggning

Vetenskaplig och professionsprogression

Inom kurserna sker en fördjupning inom kunskapsområdet specialpedagogik. Fördjupningen motsvarar magisternivå. Av utbildningens 90 hp skall minst 15 hp vara vetenskapsteori och metod, vilket ska framgå av kursplanerna. Verksamhetsförlagd utbildning ska genomföras i samarbete med representanter för relevanta verksamheter på fältet.

Utbildningsvarianter

Specialpedagogutbildningen på avancerad nivå erbjuds som heltids- och halvtidsstudier.

Mål

Enligt högskolelagen gäller följande för examen på avancerad nivå (Lag 2006:173, kap 8-10 §§)

Utbildning på avancerad nivå skall väsentligt bygga på de kunskaper som studenten får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

Enligt högskoleförordningen gäller följande mål för specialpedagogexamen (SFS 2006:1053)

Mål

För specialpedagogexamen skall studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som specialpedagog för barn och elever i behov av särskilt stöd inom förskola, förskoleklass, fritidshem, skola eller vuxenutbildning.

Kunskap och förståelse

För specialpedagogexamen skall studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen, och
- visa fördjupad kunskap och förståelse inom specialpedagogik.

Färdighet och förmåga

För specialpedagogexamen skall studenten

- visa förmåga att kritiskt och självständigt identifiera, analysera och medverka i förebyggande arbete och i arbetet med att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer
- visa förmåga att kritiskt och självständigt genomföra pedagogiska utredningar och analysera svårigheter på organisations-, grupp- och individnivå,
- visa förmåga att utforma och delta i arbetet med att genomföra åtgärdsprogram i samverkan mellan berörda aktörer samt förmåga att stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer
- visa fördjupad förmåga att vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i pedagogiska frågor för kollegor föräldrar och andra berörda, och
- visa förmåga att självständigt genomföra uppföljning och utvärdering samt leda utveckling av det pedagogiska arbetet med målet att kunna möta behoven hos alla barn och elever.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För specialpedagogexamen skall studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

***Självständigt arbete* (examensarbete)**

För specialpedagogexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng.

Övrigt

I examensbeviset skall det anges för vilken verksamhet utbildningen är avsedd.

För specialpedagogexamen skall också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

Kurser

Utbildningsprogrammet består av tre delkurser om respektive 30 högskolepoäng (hp). Kurserna är indelade i delkurser.

Specialpedagogik som tvärvetenskap 30 hp

Specialpedagogik som tvärvetenskap I, 15 hp

Specialpedagogik som tvärvetenskap II, 15 hp

Specialpedagogens yrkesspecifika kompetenser 30 hp

Kvalificerade samtal, 7,5 hp

Lärande funktionshinder, genus och etnicitet, 7,5

Bedömning och åtgärdsprogram, 7,5 hp

Pedagogiskt utrednings-, utvärderings-, och utvecklingsarbete, 7,5 hp

Att forska inom specialpedagogik 30 hp

Teori och praktik inom specialpedagogisk forskning, 7,5 hp

Vetenskapsteori och metod, 7,5 hp

Examensarbete, 15 hp

Examen

Specialpedagogexamen

Utbildningen om 90 hp leder till specialpedagogexamen på avancerad nivå.

Student som avlägger sådan examen vid Stockholms universitet och har 180 hp på grundnivå inklusive ett självständigt arbete om 15 hp, kan ansöka om magisterexamen med huvudområde specialpedagogik.

Övrigt

Specialpedagogens yrkeskompetens

Huvudområdet i utbildningen är det tvärvetenskapliga ämnet specialpedagogik som utvecklar kunskap ur de beteendevetenskapliga, samhällsvetenskapliga, filosofiska, medicinska och naturvetenskapliga forskningsfälten. Utbildningen ska leda till att studenten blir en kvalificerad samtalspartner och rådgivare till barn, elever, föräldrar, lärare och skolledning när det gäller åtgärder för att förebygga svårigheter och underlätta skolgången för barn och elever i behov av särskilt stöd. Dessutom ingår att utföra pedagogiska utredningar och utforma åtgärdsprogram i samarbete med lärare och speciallärare.

Studenten ska under utbildningen uppnå en kvalificerad förmåga att analysera pedagogiska frågor, pedagogiskt arbete liksom enskilda elevers situation. Utifrån sin yrkeserfarenhet, ska studenten tillägna sig fördjupade kunskaper om samhällets struktur, utbildningsorganisationer, olika pedagogiska miljöers utformning och enskilda individers pedagogiska situation. Särskilt ska studenten fördjupa sin kunskap om och förståelse för samspelet mellan organisation, grupp och individ och dess komplexitet utifrån pedagogiska, etiska, sociala, politiska, och ekonomiska aspekter.

För att kunna arbeta med barn, ungdomar och vuxna i behov av särskilt stöd ska studenten utveckla sin förmåga att identifiera behov av pedagogisk och specialpedagogisk kunskap. Studenten ska kunna värdera, diskutera och använda sig av pedagogisk och specialpedagogisk kunskap för att undanröja hinder för lärande. Studenten ska vidare utveckla sin förmåga att tillämpa ett inkluderande arbetssätt i sin verksamhet. Studenten ska även kvalificera sin förmåga att ta initiativ för att självständigt i samarbete med andra analysera, pröva, ompröva och leda pedagogisk verksamhet. I denna process ska studenten utveckla och fördjupa sina färdigheter att genomföra och följa upp kvalificerade samtal med föräldrar, elever, kollegor, chefer och andra berörda yrkesutövare.

Utbildningen leder till ett yrke där yrkesutövaren har ständig kontakt med människor i olika livssituationer. Detta ställer stora krav på teoretisk medvetenhet, yrkesrelaterade kunskaper och färdigheter men också på personlig mognad. Under studietiden skall studenten ingå i en handledningsgrupp där det ges möjlighet att reflektera över och bearbeta förhållningssätt, attityder och värderingar. Handledningen ska också ge studenterna tillfälle att beskriva, analysera och utveckla en fördjupad förståelse kring specialpedagogiska frågor.

Etiska frågor om samhällssyn, människosyn och kunskapsyn är centrala i professionen och i utbildningen. Ett etiskt förhållningssätt innebär här omtanke och en fördjupad förmåga att kunna urskilja, utmana och handskas med skilda meningar om pedagogiska handlingar. Centralt i förhållningssättet är att alla barn, ungdomar och vuxna har rätt till likvärdig utbildning, rätt till särskilt stöd, full delaktighet och jämlika villkor.

I utbildningen integreras kunskap om makt och normer kopplat till funktionshinder, kön, ålder, etnicitet, social bakgrund, sexuell läggning samt religion eller annan trosuppfattning.